

Umnožavanje kapitalâ i velik broj kapitala pretpostavlja, nadalje, progresivno bogaćenje zemlje.

"U zemlji koja je dospjela do vrlo visokog stupnja bogatstva uobičajna stopa dobiti je tako malena da je kamatna stopa, čiju isplatu ta dobit omogućava, suviše niska da bi drugi ljudi, osim najbogatijih, mogli živjeti od kamate na novac. Dakle, svi ljudi srednjeg imovnog stanja moraju uložiti svoj kapital, baviti se nekim poslom ili se interesirati za neku granu trgovine." (Smit, tom I, str. 197.)

Ovo stanje je omiljeno stanje nacionalne ekonomije.

"Proporcija koja postoji između sume kapitala i dohodka svagdje određuje proporciju u kojoj će se nalaziti industrija i besposličarenje; gdje kapitali odnesu pobjedu, tamo vlada industrija; gdje pobjede prihodi, vlada besposličarenje." (Smit, tom II, str. 235.)

Kako stoji s ulaganjem kapitala u toj povećanoj konkurenciji?

"S umnožavanjem kapitala mora se sukcesivno povećavati kvantitet fonda za preteran interes; (30) uvećanjem tog novca kamata postaje manja,

1. jer pada tržišna cijena svih stvari ukoliko se više povećava njihov kvantitet,
2. jer umnožavanjem kapitalâ u jednoj zemlji postaje teže uložiti nov kapital na koristan način. Time što posjednik jednog kapitala čini sve moguće napore da se domogne posla koji je zauzeo drugi kapital, povećava se konkurencija među raznim kapitalima. Ali većinom se on ne može nadati da će taj drugi kapital istisnuti s njegova mjesta drukčije sem ponudom da će poslovati pod boljim uvjetima. On ne samo što mora prodavati stvari jeftinije nego ih često mora i kupovati skuplje da bi našao priliku za prodaju. Ukoliko se određuje više kapitala za održavanje proizvodnog rada, utoliko postaje veća potražnja za radom: radnici lako nadju zaposlenje, ali kapitalisti teško nadju radnike. Zbog konkurencije kapitalista penje se nadnica i padaju prihodi." (Smit, tom II, str. 358, 359.)

Sitni kapitalist ima, dakle, na izbor:
1. ili da svoj kapital pojede, jer više ne može živjeti od kamate, dakle, da prestane biti kapitalist;